

САДРЖАЈ

Скраћенице	19
------------	----

УВОД У ГРАЂАНСКО ПРАВО

Одељак први

ПОЈАМ, ПРЕДМЕТ, СИСТЕМАТИКА, МЕТОД

И ИЗВОРИ ГРАЂАНСКОГ ПРАВА	25
---------------------------	----

I. Изрази – приватно, грађанско, имовинско и цивилно право	25
II. Систематика грађанског права	26
III. Метод грађанског права и начела регулisaња	27
1. Уопште	27
2. Аутономија воље	28
3. Равноправност страна	29
4. Преносивост (прометљивост) грађанских права	30
5. Имовинска санкција (реална егзекуција)	31
6. Заштита на приватни захтев	32
7. Начело диспозитивности норми	33
8. Комбинација начела и кумулација	33
IV. Извори грађанског права	34
1. Појам извора	34
2. Кодификације грађанског права	34
3. Закон као извор грађанског права	36
4. Правна правила из раније важећих законика	36

5. Јединствено регулисање облигационих односа	37
6. Обичаји	37
7. Општи услови пословања	40
8. Судска пракса	40
9. Правна наука	41

Одељак други

СУБЈЕКТИ ГРАЂАНСКОПРАВНОГ ОДНОСА ----- 43

I. Појам субјекта (лица)	43
II. Физичка лица	43
1. Правна способност физичких лица	43
2. Пословна способност физичких лица	48
3. Деликтна способност физичких лица	57
4. Атрибути физичких лица	57
III. Правна лица	60
1. Појам правног лица	60
2. Организације са својством правног лица	61
3. Правно лице и његови оснивачи и учесници	62
4. Функција правног лица	63
5. Поделе правних лица	64
6. Основна обележја правног лица	75
7. Постанак правног лица као субјекта права	79
8. Правна, пословна и деликтна способност правног лица	81

Одељак трећи

ГРАЂАНСКОПРАВНИ ОДНОС ----- 83

I. Појам и садржина грађанскоправног односа	83
II. Чињенице и грађанскоправни однос	84
1. Појам	84
2. Врсте правних чињеница	85
III. Субјективна грађанска права	92

1. Појам и садржина субјективног права.	
Објективно право	92
2. Захтев и субјективно право	93
3. Субјективно право и сродни појмови	94
IV. Подела субјективних грађанских права	96
1. Апсолутна права	97
2. Врсте апсолутних права	97
3. Лична права	127
4. Релативна (облигациона) права	130
5. Имовинска и неимовинска грађанска права	131
6. Преносива и непреносива права	132
V. Имовина	132
1. Појам и садржина имовине	132
2. Обележја имовине	133
VI. Објекти грађанског права	135
1. Ствари	136
2. Радње	138
3. Лична права	141
4. Интелектуална права	141

Одељак четврти

ПРАВНИ ПОСЛОВИ ----- 143

I. Појам правног посла	143
1. Уопште о настанку правног посла	143
2. Унутрашња и изјављена воља	143
3. Начини изражавања воље	144
4. Обележја воље, предмет и кауза (основ)	145
II. Подела правних послова	146
1. Једностранни, двострани и вишестрани правни послови	146
2. Правни послови међу живима (<i>inter vivos</i>) и правни послови за случај смрти (<i>mortis causa</i>)	147

3. Теретни (онерозни) и добротини (лукративни) правни послови	148
4. Формални и неформални правни посао	148
5. Каузални и апстрактни правни послови	148
6. Двострани правни послови (уговори)	149
III. Састојци правног посла	150
IV. Модификација правних послова	152
1. Услов	152
2. Рок	156
3. Налог	160
V. Форма правних послова	161

Одељак пети

ЗАСТУПАЊЕ	164
I. Појам и дејство	164
II. Разграничење	165
III. Врсте заступања	166
1. Законско заступање	166
2. Заступање на основу одлуке државног органа	167
3. Заступање на основу изјаве воље заступаног	168

Одељак шести

НЕВАЖЕЋИ ПРАВНИ ПОСЛОВИ	176
I. Ништави правни послови	176
1. Појам	176
2. Последице ништавости	177
3. Конвалидација	178
4. Конверзија	179
5. Делимична ништавост	179
6. Истицање ништавости	180
7. Поједини ништави правни послови	180
II. Рушљиви правни послови	184

1. Појам. Разграничење	184
2. Разлози рушљивости	185

Одељак седми

ЗЛОУПОТРЕБА ПРАВА	193
I. Појам	193
II. Теорије злоупотребе права	194
III. Одрас теорија у нашем праву	196

Одељак осми

ДЕЈСТВО ПРОТЕКА ВРЕМЕНА

НА ГРАЂАНСКА ПРАВА	197
I. Уопште	197
II. Застарелост	197
1. Појам	197
2. Почетак тока, наступање и дејства застарелости	197
3. Општи и посебни рокови застарелости	199
4. Застој застаревања	201
5. Прекид застаревања	202
6. Права која не застаревају	204
III. Преклузија	204
IV. Одржај	205
V. Права која трају законом одређено време	206

Одељак девети

ВРШЕЊЕ И ЗАШТИТА СУБЈЕКТИВНИХ ПРАВА	208
I. Уопште	208
II. Повреда и заштита права	208
1. Повреда права	208
2. Заштита права	209
3. Вансудска заштита (самозаштита)	209

4. Претпоставке за самозаштиту	209
5. Судска заштита	212
Одељак десети	
СТИЦАЊЕ И ПРЕСТАНАК ГРАЂАНСКИХ ПРАВА	215
I. Преношење и стицање грађанских права	215
1. Деривативно (изведено) стицање	216
2. Оригинарно стицање	217
3. Транслативан пренос	217
4. Конститутиван пренос	218
5. Суброгација	218
II. Престанак грађанских права	220

СТВАРНО ПРАВО

Одељак први	
УВОД	223
I. Појам и обележја стварног права	223
1. Објективно и субјективно стварно право. Наука стварног права	223
2. Начела регулисања стварног права	224
II. Подела стварних права	227
III. Појам и подела ствари	230
1. Појам ствари. Оправдање поделе ствари	230
2. Ствари у промету (<i>res in commercio</i>) и ван промета (<i>res extra commercium</i>)	230
3. Покретне ствари (<i>res mobiles</i>) и непокретне ствари (<i>res immobiles</i>)	232
4. Индивидуално одређене ствари и ствари одређене по роду	234
5. Заменљиве и незаменљиве ствари	235
6. Потрошне и непотрошне ствари	235

7. Дељиве и недељиве ствари	236
8. Просте (једноставне) ствари и сложене (састављене) ствари	237
9. Припадак	237
10. Плодови (<i>fructus</i>)	239
11. Збирна ствар (<i>universitas rerum</i>)	240
12. Новац и процена вредности ствари	241
Одељак други	
ДРЖАВИНА	243
I. Појам државине. Детенција	243
II. Субјективно и објективно схватање државине	245
III. Субјекти државине	245
IV. Предмет државине	246
V. Врсте (облици) државине	247
1. Државина ствари и државина права	247
2. Искључива (индивидуална) државина и судржавина	248
3. Законита и незаконита државина	249
4. Савесна и несавесна државина	250
5. Права (истинита) и манљива (неистинита) државина	251
6. Непосредна и посредна државина	252
7. Табуларна државина	252
8. Наследничка државина	253
VI. Прибављање и губитак државине	253
VII. Заштита државине	255
1. Уопште	255
2. Самопомоћ	255
3. Судска заштита	256

Одељак трећи

ПРАВО СВОЈИНЕ	259
I. Уопште о својини	259
II. Преображај индивидуалне својине	259
III. Колективна својина у социјалистичким земљама и повратак индивидуалној својини	260
IV. Садржина индивидуалног права својине	261
V. Обележја права својине	262
VI. Ограничења права својине	263
1. Уопште	263
2. Забрана злоупотребе права својине	264
3. Суседско право	265
4. Ограничења права својине у друштвеном интересу	268

Одељак четврти

СТИЦАЊЕ ПРАВА СВОЈИНЕ	274
I. Основи стицања права својине	274
1. Уопште	274
2. Деривативно стицање права својине (на основу правног посла)	274
3. Оригинарно стицање права својине	278
4. Стицање на основу одлуке државног органа	279
5. Стицање наслеђивањем и остављањем легата	280
II. Начин стицања права својине	281
1. Начин стицања непокретности	281
2. Начин стицања покретних ствари	282
3. Стицање права својине на покретној ствари у случају вишеструког отуђења	288
III. Најчешћи случајеви оригинарног стицања права својине	288
1. Уопште	288

2. Стварање нове ствари (прерада, спецификација)	288
3. Сједињење – спајање (<i>adiunctio</i>) и мешање (<i>commixio</i>)	290
4. Грађење на туђем земљишту	292
5. Сејање на туђем земљишту	294
6. Сађење на туђем земљишту	295
7. Одрон земље. Нанос (<i>alluvio</i>)	295
9. Ново речно острво	296
9. Напуштено речно корито	296
10. Стицање својине одвајањем плодова	296
11. Одржај	298
12. Стицање својине од невласника	301
13. Присвојење (окупација – <i>occupatio</i>)	302
14. Налаз изгубљене туђе ствари	303
15. Налаз скривеног блага	304
16. Експропријација	306
17. Комасација	308
18. Присвајање животиња и риба	310
IV. Национализација и други начини одузимања ствари и права	311
1. Увод	311
2. Аграрна реформа	312
3. Арондација	315
4. Комасација	316
5. Конфискација и секвестар	316
6. „Напуштена“ имовина	317
7. Одузимање имовине због губитка држављанства	318
8. Национализација приватних предузећа, најамних зграда и грађевинског земљишта	319
V. Враћање одузетих ствари и права. Обештећење.	321

1. Враћање пољопривредног земљишта и обештећење	321
2. Враћање имовине црквама и верским заједницама	323
3. Враћање остале одузете имовине	329

Одељак пети

ЗАШТИТА И ПРЕСТАНАК ПРАВА СВОЈИНЕ	340
I. Заштита права својине	340
1. Уопште	340
2. Реивиндикациона тужба (<i>actio rei vindicatio</i>)	340
3. Публицијанска тужба (<i>actio publiciana</i>)	342
4. Негаторна тужба (<i>actio negatoria</i>) – тужба због узнемиравања	343
II. Престанак права својине	344

Одељак шести

СУСВОЈИНА (<i>Condominium</i>)	347
I. ПОЈАМ	347
II. РАЗГРАНИЧЕЊЕ	348
III. ВРШЕЊЕ СУСВОЈИНЕ	349
1. Идеални део сувласника на ствари	349
2. Овлашћења сувласника да располаже са ствари	349
3. Управљање стварју	352

Одељак седми

ЗАЈЕДНИЧКА СВОЈИНА	358
I. Појам	358
II. Разграничење	359
III. Удео заједничара у заједничкој својини	360
IV. Овлашћења заједничара	361
V. Обавезе заједничара	362

VI. Управљање и располагање стварју	363
VII. Заштита права заједничара	363
VIII. Престанак заједничке својине деобом	364
1. Право заједничара на деобу	364
2. Деоба на предлог трећег лица	365
IX. Облици заједничке својине	365
1. Наследничка заједница	365
2. Заједничка својина брачних другова	366
3. Остали случајеви	367

Одељак осми

ЕТАЖНА СВОЈИНА	368
I. Појам, објекат и стицање етажне својине	368
II. Претварање права трајног коришћења на земљишту у право сусвојине етажног власника	369
III. Права етажног власника	370
1. Права на посебном делу зграде	370
2. Садржина етажне својине	371
IV. Престанак етажне својине	373

Одељак девети

ЈАВНА СВОЈИНА	374
I. Уопште	374
II. Јавна својина и општа добра	374
III. Предмет јавне својине	376
1. Природна богатства	376
2. Добра од општег интереса	377
3. Добра у општој употреби	378
4. Ствари које користе органи и организације	379
5. Друге ствари и имовинска права	380
IV. Имаоци права јавне својине	381

V. Имаоци права коришћења ствари у јавној својини	382
VI. Упис права јавне својине и права коришћења	383
VII. Посебан правни режим ствари у јавној својини	384
VIII. Концесија на јавној својини	385
IX. Заштита јавне својине	386
X. Друштвена својина	387

Одељак десети

ПРАВА НА ИЗГРАЂЕНОМ ГРАЂЕВИНСКОМ
ЗЕМЉИШТУ 388

I. Правно раздвајање земљишта и зграде. Напуштање принципа <i>superficies solo cedit</i> . Изузеци.	388
II. Закон о планирању и изградњи из 2003. и правно раздвајање земљишта и зграде	389
III. Претварање права коришћења у право својине по закону о планирању и изградњи из 2009. године	390
1. Уопште	390
2. Претварање права коришћења у право својине на грађевинском земљишту без накнаде	391

Одељак једанаести

СТВАРНА ПРАВА НА ТУЂОЈ СТВАРИ 397

I. Појам и подела	397
II. Право службености	397
1. Појам	397
2. Начела права службености	398
3. Врсте службености	403
4. Субјекти службености	407
5. Објекти службености	407

6. Стицање и оснивање права службености	408
7. Стварне службености	409
8. Личне службености	415
9. Заштита службености	426
10. Престанак службености	428
11. Специфичности престанка личних службености	431
III. Заложно право	432
1. Појам заложног права	432
3. Заложноправни однос	433
4. Заложно право и право задржавања	434
5. Врсте заложног права	435
6. Начела заложног права	438
7. Заложно право на непокретним стварима (хипотека)	445
8. Право залогe на покретним стварима	464
9. Регистарско заложно право (хипотека на покретној ствари)	474
IV. Реални (стварни) терети	479
1. Појам	479
2. Разграничење	481
3. Врсте и садржина реалног терета	482
4. Оснивање, заштита, престанак и укидање реалних терета	483

Одељак дванаести

ЗЕМЉИШНИ РЕГИСТРИ 485

I. Појам и функција земљишних регистара	485
II. Основни системи земљишних регистара	486
III. Земљишни регистри у нашем праву	487
IV. Земљишне књиге	487
1. Уопште	487

2. Главна књига - - - - -	488
3. Збирка исправа - - - - -	490
4. Катастарски планови - - - - -	490
5. Помоћни регистри - - - - -	490
V. Начела земљишних регистара - - - - -	491
1. Начело стварности и одређености - - - - -	491
2. Начело стицања стварних права уписом - - - - -	492
3. Начело књижног претходника - - - - -	492
4. Начело јавности - - - - -	493
5. Начело поверења у земљишне регистре - - - - -	493
6. Начело приоритета (првенства) - - - - -	493
7. Начело легалитета (законитости) уписа - - - - -	494
VI. Посебна начела катастра непокретности - - - - -	495
Начело обједињене евиденције непокретности - - - - -	495
VII. Преузимање земљишне књиге и других регистара. Оснивање катастра непокретности - - - - -	496
VIII. Упис права својине на основу земљишне књиге, књиге тапија и интабулационе књиге - - - - -	497
IX. Јавно излагање података о непокретности и њихов коначан упис - - - - -	498
X. Упис у катастар непокретности - - - - -	499
1. Уопште. Предмет и основ уписа - - - - -	499
2. Врсте уписа у катастар непокретности - - - - -	500
XI. Тапијски систем - - - - -	504
1. Уопште - - - - -	504
2. Тапија - - - - -	505